

Kommune- og fylkestingsvalget 2011

Evaluering av Kommunal- og regionaldepartementets informasjonsvirksomhet i forbindelse med valget høsten 2011

Innhold

1	Oppsummering	3
2	Om undersøkelsen	7
3	Kunnskap om valgordningen	13
4	Søk og mottak av informasjon	22
5	Kampanjeelementer 2011	25

Kommune- og fylkestingsvalget 2011
Evaluering av Kommunal- og regionaldepartementets informasjonsvirksomhet i forbindelse med valget høsten 2011

Prosjektleder
Karterud, Thomas
Forfatter
Fladmoe, Audun

Klient
Kommunal- og regionaldepartementet
Sektor
TNS Gallup Politikk og Samfunn

September 2011

116426 | © TNS

Oppsummering

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011

1

Oppsummering av funn (1 av 3)

Kravet om legitimasjon for å stemme er godt kjent. 85 prosent at man må ha med seg legitimasjon når man skal stemme, men kunnskapen om dette er litt svakere enn den var i 2007 (91 prosent) og 2009 (89 prosent). Mange svarer også at de må ha med seg valgkort (med informasjon om at det ikke er strengt nødvendig).

Kunnskapen blant de yngste velgerne (17–24 år) om legitimasjonsplikt ved stemmegiving er omtrent på nivå (84 prosent) med resten av befolkningen. Litt færre svarer at man må ha med valgkort (med informasjon om at det ikke er strengt nødvendig).

Kunnskap om hvor man kan forhåndsstemme har sunket noe sammenlignet med de to foregående valgene. I uken før valget vet 58 prosent at man kan forhåndsstemme i en hvilken som helst kommune, ned fra 66 prosent ved forrige valg. Vi finner heller ingen læringseffekt i perioden fra uke 26 til uke 36.

De yngste trekker ned snittet, men lærer underveis. I den yngste aldersgruppen (17–24 år) er kunnskapen om hvor man kan forhåndsstemme klart lavere (41 prosent) enn i resten av befolkningen, og tallene er også betydelig lavere enn i 2009. I denne aldersgruppen øker imidlertid kunnskapen fra uke 26 til uke 36.

Nesten 8 av 10 vet hvor de kan stemme på valgdagen. Andelen er lavere enn ved Stortingsvalget i 2009, men omtrent lik som ved lokalvalget i 2007.

En lavere andel unge (17–24 år) vet hvor de kan stemme på valgdagen (67 prosent). Andelen øker imidlertid fra uke 26 til uke 36, og i uken før valget er tallet tilnærmet likt som ved Stortingsvalget i 2009.

De fleste (9 av 10) mener selv at de vet nok om hvor og når de kan stemme. Imidlertid mener færre (7 av 10) selv at de vet nok om hvordan de kan gjøre endringer på stemmeseddelen.

I den yngste aldersgruppen (17–24 år) oppgir bare 25 prosent at de vet hvordan man gjør endringer på stemmeseddelen. Om lag 7 av 10 i den yngste gruppen mener de vet nok om hvor og når de kan stemme.

Oppsummering av funn (2 av 3)

Internett (46 prosent) er den viktigste kilden til informasjon om valget, men få benytter valg.no (2 prosent).

Kommunen (21 prosent) er også en viktig informasjonskilde ved lokalvalg.

Halvparten av oss ønsker å få valginformasjon i posten. Dette er mer enn dobbelt så mange som oppgir internett som ønsket informasjonskanal.

Mer enn 4 av 10 har ikke oppfattet valgkampanjen til KRD i år. Dette er en høyere andel enn i både 2009 (28 prosent) og 2007 (33 prosent).

Når det gjelder budskapet i KRDs valginformasjon har den største andelen (37 prosent) oppfattet oppfordringen om å stemme. En del har også oppfattet budskapet om å huske legitimasjon (19 prosent) og om hvem som har stemmerett (17 prosent).

TV og kinoinnslagene får karakteren godkjent. Svært få misliker disse innslagene, men fire av ti oppgir alternativet «verken eller». 45 prosent liker de ganske eller meget godt. Det var flere positive vurderinger ved Stortingsvalget i 2009.

Radioinnslaget får også karakteren godkjent. Mange av de som har hørt det svarer at de likte det (40 prosent), men enda flere svarer verken eller (46 prosent). Svært få svarer at de ikke likte det.

Til sist får også internettinnslaget karakteren godkjent. Omtrent like mange av de som har sett informasjonsinnslaget på internett svarer at de likte det (47 prosent) eller at de likte det verken eller (46 prosent). Svært få svarer at de ikke likte det.

En av tre kan huske å ha mottatt informasjonsbrosjyren fra KRD om valget, men nesten halvparten mener de ikke har mottatt dette.

To tredjedeler av de som har mottatt informasjonsbrosjyren har lest eller tatt vare på den for å lese den senere. En tredjedel har kasta brosjyren uten å titte i den, eller de vet ikke/husker ikke.

Over halvparten av de som har mottatt informasjonsbrosjyren oppfatter den som nyttig, noe som er en forbedring sammenlignet med brosjyren som ble sendt ut før Stortingsvalget i 2009.

Oppsummering av funn (3 av 3)

Få bruker valg.no til å orientere seg om stemmegiving (7 prosent), men det er en svak økning (fra 4 prosent) siden Stortingsvalget i 2009. Blant de som har benyttet valg.no oppfattes tjenesten stort sett som nyttig (78 prosent).

Svært få benytter sosiale medier for å orientere seg om valget (5 prosent). Blant de som har benyttet sosiale medier for å innhente informasjon om valget er det Facebook (77 prosent) som dominerer. De fleste av de som har benyttet sosiale medier mener at det er en viktig kilde (67 prosent).

Om undersøkelsen

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011

2

Bakgrunn og gjennomføring

I forbindelse med høstens kommunestyre- og fylkestingsvalg har Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) igangsatt en rekke informasjonstiltak rettet mot velgerne. Hovedformålet med informasjonskampanjen har vært å øke velgernes kunnskap om valgordningen og stemmegivning. Mer spesifikt har formålet vært at velgerne skal ha tilstrekkelig kunnskap om hvor, når og hvordan de kan avgi stemme, både forhåndsstemming og på valgdagen.

Formålet med denne rapporten er å kartlegge effekten av ulike tiltak i en kampanje som KRD gjennomførte i ukene 32 – 36. Disse tiltakene bestod av:

- TV-, kino- og radio-spots.
- Nettannonsering.
- Utsendelse av husstandsbrosjyrer.
- Informasjon inkl. film på www.valg.no.

I informasjonstiltakene ble det bl.a. informert om:

- Hvem som kan stemme.
- Når man kan forhåndsstemme.
- At alle må ha legitimasjon for å stemme.
- Hvordan man endrer på stemmeseddelen ved å gi personstemmer (kumulering og slengere).
- Dato for valgdagen(e).

TNS Gallup på oppdrag for KRD gjennomført målinger av befolkningens kunnskap om valgordningen før og under gjennomføringen av informasjonskampanjen. Målingen omfatter også befolkningens holdninger til informasjonskampanjen.

Målingene er gjennomført ved bruk av telefonintervju (telefonomnibus) i ukene 26 (nullpunkt før ferien), ukene 33, 34, 35 og 36 (sluttmåling før valget).

Målgruppen for målingene har vært stemmeberettigede personer på 17 år eller eldre. Utvalget er trukket fra TNS Gallups befolkningsdatabase (levert av Lindorff Match).

TNS Gallups kontaktperson i Kommunal- og regionaldepartementet har vært Stein Ove Pettersen, Kommunalavdelingen. Prosjektleder og ansvarlig for gjennomføringen i TNS Gallup har vært Thomas Karterud, Avdeling Politikk og Samfunn. Rapporten er skrevet av Audun Fladmoe.

Utvalg og feilmarginer

Det er gjennomført til sammen 3330 intervjuer fordelt på fem uker i juni/juli, august og september 2011.

Uke	26	33	34	35	36
N	600	573	583	591	983

Alle utvalgsundersøkelser er beheftet med usikkerhet, når undersøkelsens resultater skal overføres på hele befolkningen. Denne usikkerheten (statistisk feilmargin) varierer med utvalgets størrelse og med fordelingen i utvalget. Jo færre respondenter, og jo mer fordelingen nærmer seg 50 prosent langs den egenskapen som analyseres, jo større blir usikkerheten.

Tabellen til høyre viser relevante feilmarginer for denne undersøkelsen.

	Svarfordeling			
Utvalg	50 %	25 %	10 %	5 %
60	13,0 %	11,3 %	7,8 %	5,7 %
	(37,0 – 63,0)	(13,7 – 36,3)	(2,2 - 17,8)	(0 – 10,7)
600	4,1 %	3,5 %	2,5 %	1,8 %
	(45,9 – 54,1)	(21,5 – 28,5)	(7,5 – 12,5)	(3,2 – 6,8)
983	3,2 %	2,8 %	1,9 %	1,4 %
	(46,8 – 53,2)	(22,2 – 27,8)	(8,1 – 11,9)	(3,6 – 6,4)
<i>Populasjon: 3 800 000. Konfidensintervall i parentes</i>				

I følge SSB var antall stemmeberettigede (populasjonen) ved valget i 2011 nesten 3 800 000 personer.

I sluttmålingen var utvalget på 983 personer, og i nullpunktmålingen og i mellommålingene var utvalgene opp mot 600 personer. Dette gir små til moderate feilmarginer.

Ved å studere et underutvalg på 60 respondenter øker feilmarginene betydelig.

Merk at feilmarginene er økende når svarfordelingen nærmer seg 50%.

Utvalg og feilmarginer (forts.)

De yngste respondentene er noe underrepresentert, mens de eldste er noe overrepresentert. Menn er noe underrepresentert.

For å korrigere for utvalgsskjevheter er resultatene vektet på bakgrunn av populasjonstall for befolkningens kjønns- og aldersfordeling samt geografiske spredning. Resultatene kan derfor betraktes som representative for landet som helhet.

Spørreskjema

Spørreskjemaet kartlegger kunnskap om hva man må ha med seg for å stemme, hvor man kan stemme, hvordan man stemmer, eksponering for de ulike kampanjeelementene, og vurderinger og synspunkter på disse. I tillegg kartlegges preferansene når det gjelder informasjon om valget.

Følgende spørsmål ble stilt:

- Har du stemmerett i kommunestyre- og fylkestingsvalget til høsten? (Alle ukene)
- Kjenner du til hva man må ha med seg for å kunne stemme ved det kommende valget? (Alle ukene)
- Dersom du vil forhåndsstemme ved det kommende valget, må du forhåndsstemme i den kommunen du er folkeregistert, eller kan du stemme i en hvilken som helst kommune? (Alle ukene)
- Kjenner du til i hvilken kommune du kan stemme på valgdagen? (Alle ukene)
- I forbindelse med årets valg, synes du at du vet nok om valget, det vil si
 - HVOR du kan stemme? (Uke 26, 36)
 - NÅR du kan stemme? (Uke 26, 36)
 - HVORDAN du kan gjøre endringer på stemmeseddelen? (Uke 26, 36)
- Dersom du har spørsmål eller behov for mer informasjon om hvordan du kan stemme ved valget: hvor vil du søke slik informasjon? (Uke 26)
- I disse dager gjennomfører Kommunal- og regionaldepartementet en informasjonskampanje i ulike medier om hvor, når og hvordan du kan stemme ved valget. Kan du med sikkerhet si at du har sett eller hørt slik informasjon? I tilfelle hvor? (Uke 33, 34, 35, 36)
 - Du sa du hadde sett/hørt informasjonsinnslag om valget på TV, kino, radio eller Internett. Hva fortalte denne informasjonen deg, dvs. hva var poenget eller budskapet? (Uke 33, 34, 35, 36)
 - Du sa du hadde sett informasjonsinnslag om valget på TV eller kino. Likte du de? (Uke 36)
 - Du sa du hadde hørt informasjonsinnslag om valget på radio. Likte du de? (Uke 36)
 - Du sa du hadde sett informasjonsinnslag om valget på Internett. Likte du de? (Uke 36)

Spørreskjema (forts.)

- Kan du huske om din husstand har mottatt en informasjonsbrosjyre fra KRD om valget i posten i løpet av den siste tiden? (Uke 36)
 - Når det gjelder denne informasjonsbrosjyren: Har du lest eller tittet i brosjyren, tatt vare på brosjyren for å lese den senere, eller kastet brosjyren uten å lese/titte i den? (Uke 36)
 - Hvor nyttig synes du denne informasjonen var for deg som velger, var informasjonen meget nyttig, ganske nyttig eller lite nyttig? (Uke 36)
- Har du benyttet www.valg.no for å orientere deg om hvordan du kan avgi stemme ved valget? (Uke 36)
 - Hvor nyttig synes du informasjonen på www.valg.no var for deg som velger, var den meget nyttig, ganske nyttig eller lite nyttig? (Uke 36)
- Har du benyttet sosiale medier som Facebook, YouTube, Twitter eller lignende for å orientere deg om hvordan du kan avgi stemme ved valget? (Uke 36)
 - Hvilke sosiale medier? (Uke 36)
 - Hvor viktig er det for deg at informasjon om valget er tilgjengelig på sosiale medier? (Uke 36)
- Hvordan vil du helst motta informasjon om hvor og hvordan du kan stemme? (Uke 36)

Kunnskap om valgordningen

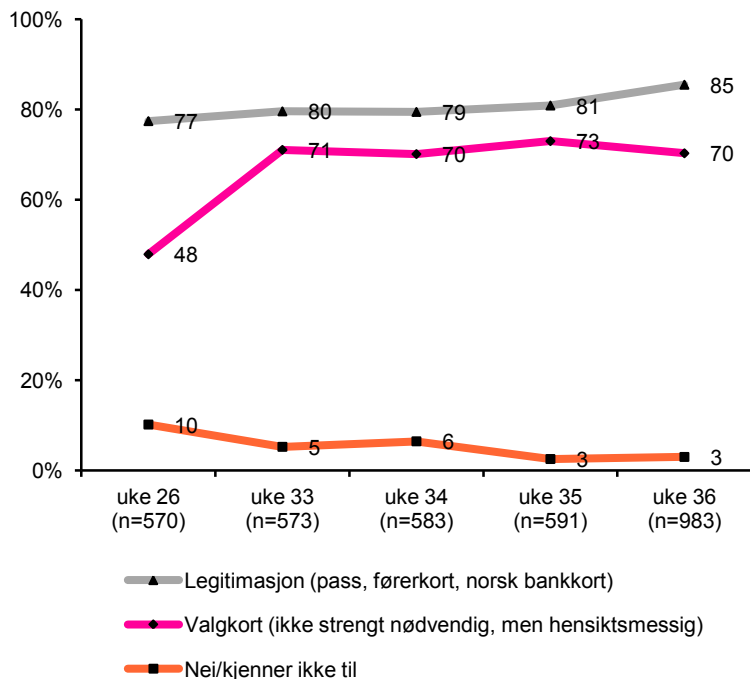
Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011

3

Kravet om legitimasjon for å stemme er godt kjent

De fleste vet at man må ha med seg legitimasjon når man skal stemme, men kunnskapen om dette er litt svakere enn i 2009. Mange svarer også at de må ha med seg valgkort (med informasjon om at det ikke er strengt nødvendig).

Kjenner du til hva man må ha med seg for å kunne stemme ved det kommende valget?

Hele befolkningen, uke 26, 33, 34, 35 og 36

Fra den første målingen før sommeren (uke 26) til den siste målingen uken før valget (uke 36), økte andelen som svarte at de måtte ha med legitimasjon for å stemme fra 77 til 85 prosent. Denne økningen er signifikant på 95 prosentnivå. I 2007 (63–91 prosent) og i 2009 (66–89 prosent) var økningen enda sterkere.

Andelen som svarte at man måtte ha med valgkort for å stemme (med informasjon om at det er hensiktsmessig, men strengt tatt ikke var nødvendig) økte fra 48 prosent i uke 26 til 70 prosent i uke 36. Tilsvarende tall var relativt like i 2009.

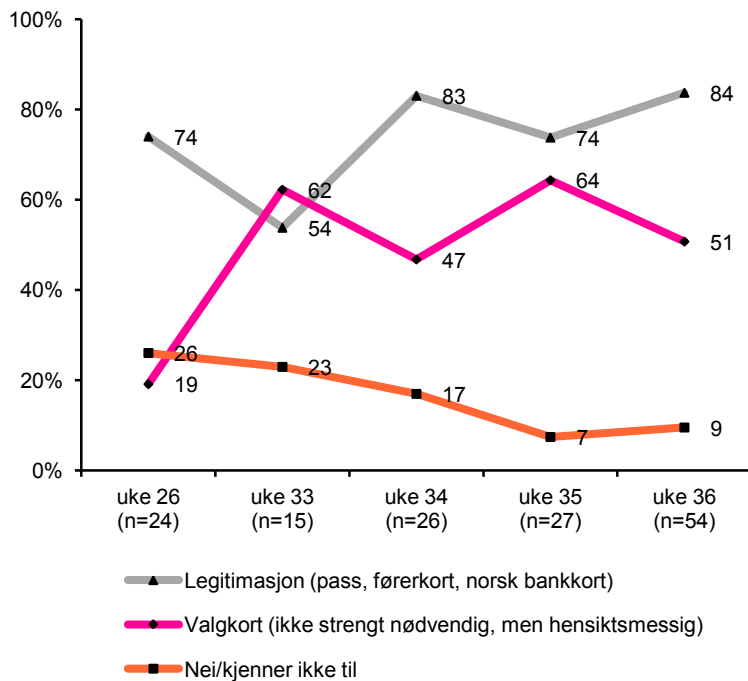
Bare 3 prosent svarte «nei/kjenner ikke til» i uke 36, noe som var en nedgang på 7 prosent fra uke 26.

Blant de lavest utdannede – de med Grunnskole som høyeste utdanning – svarte 75 prosent at de måtte ha med legitimasjon, mens 50 prosent svarte valgkort. Blant høyt utdannede – de med universitets- eller høyskoleutdanning – var tilsvarende tall 89 og 74 prosent.

De yngste kjenner også til kravet om legitimasjon

Kjennskapen til legitimasjonsplikt ved stemmegiving er omtrent lik (84 prosent) blant de yngste velgerne (17–24 år) som i befolkningen som helhet. Litt færre svarer at man må ha med valgkort (med informasjon om at det ikke er strengt nødvendig).*

Kjenner du til hva man må ha med seg for å kunne stemme ved det kommende valget?

De fleste (84 prosent) i den yngste aldersgruppen svarer at man må ha med legitimasjon når man stemmer, og det er antydning til en positiv trend over tid. Tilsvarende tall i 2007 og 2009 var relativt lik (innenfor feilmarginen) den siste uka før valget.

Omtrent halvparten svarer at man må ha med valgkort når man stemmer (med informasjon om at det ikke er strengt nødvendig). Også her er det antydning til en positiv trend over tid, og tallene var relativt like i 2009 (innenfor feilmarginen).

Andelen som svarer at de ikke kjenner til hva man må ha med seg for å stemme synker fra 26 (uke 26) til 9 prosent (uke 36) i perioden.

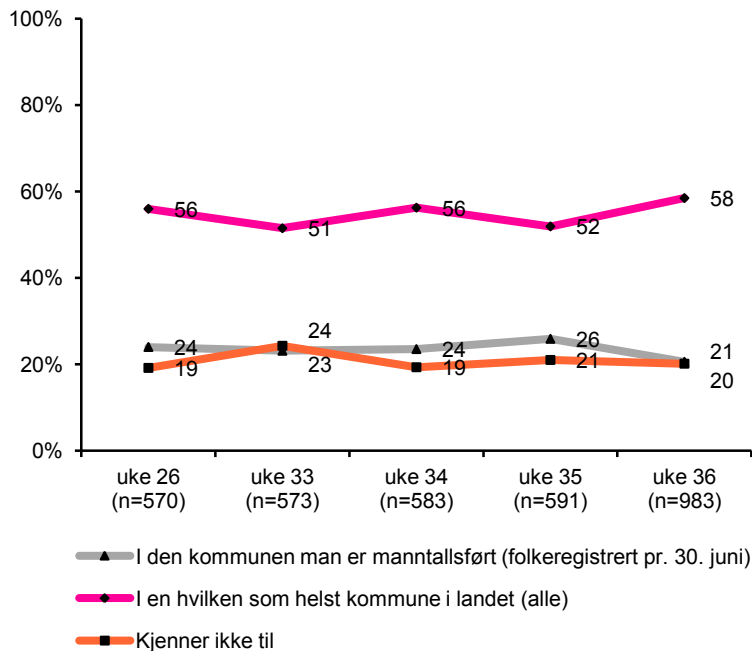
*Merk at utvalgene er små for denne gruppen i de ulike ukene. Feilmarginene blir dermed større, og variasjoner er sjelden signifikante. Tallene må tolkes som antydning til trender.

Alder 17-24 år, uke 26, 33, 34, 35 og 36

Kunnskap om hvor man kan forhåndsstemme har sunket

I uken før valget vet 58 prosent at man kan forhåndsstemme i en hvilken som helst kommune, noe som er en nedgang fra de to foregående valgene. Det er heller ingen læringseffekt å spore i måleperioden.

Dersom du vil forhåndsstemme ved det kommende valget, må du forhåndsstemme i den kommunen du er folkeregistrert, eller kan du stemme i en hvilken som helst kommune?

Hele befolkningen, uke 26, 33, 34, 35 og 36

Mens 58 prosent uken før valget visste at man kunne forhåndsstemme i en hvilken som helst kommune, var tilsvarende tall 66 prosent i 2009 og 63% i 2007. Andelen er signifikant lavere i 2011 sammenlignet med 2009.

For to år siden økte kunnskapen med 13 prosent gjennom måleperioden; i 2011 er økningen bare på 2 prosent.

21 prosent oppgir feil at man må forhåndsstemme i den kommunen man er manntallsført. Dette er signifikant høyere enn både i 2009 (17 prosent) og i 2007 (18 prosent).

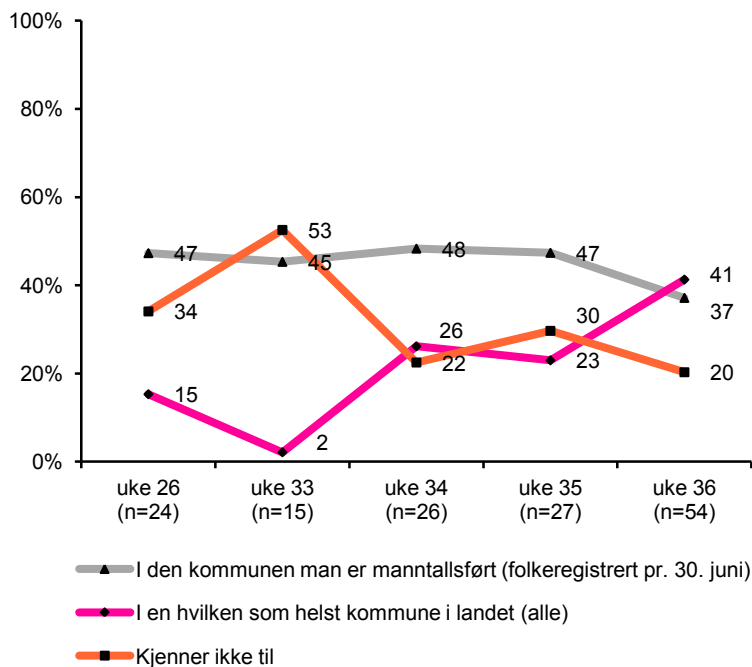
Andelen som oppgir at de ikke kjenner til hvor man kan forhåndsstemme er på 20 prosent. Dette er høyere enn ved Stortingsvalget i 2009 (17 prosent), men på samme nivå som ved forrige lokalvalg.

Blant de som har lavest utdanningsnivå svarer 43 prosent at man kan forhåndsstemme i hvilken som helst kommune, mens 31 prosent svarer at man må stemme i den kommunen man er manntallsført. 26 prosent svarer at de ikke kjenner til dette. Tilsvarende tall for de med høyest utdannelse er henholdsvis 68 (korrekt), 15 (feil) og 16 prosent (vet ikke).

De yngste trekker ned snittet, men lærer underveis

I den yngste aldersgruppen (17–24 år) er kunnskapen om hvor man kan forhåndsstemme klart lavere enn i resten av befolkningen, og tallene er også betydelig lavere enn i 2009.*

Dersom du vil forhåndsstemme ved det kommende valget, må du forhåndsstemme i den kommunen du er folkeregistrert, eller kan du stemme i en hvilken som helst kommune?

Blant de yngste velgerne oppgir 41 prosent i uken før valget at man kan forhåndsstemme i en hvilken som helst kommune, mens 37 prosent oppgir at man må forhåndsstemme i den kommunen man er manntallsført. 2009 var andelen som svarte korrekt 60 prosent, mens den var 47 prosent i 2007.

Det er imidlertid en læringseffekt å spore i den yngste aldersgruppen fra før sommerferien til uken før valget. Andelen korrekte svar økte fra 15 til 41 prosent, mens andelen ukorrekte svar sank fra 47 til 37 prosent. Andelen vet ikke-svar sank også fra 34 til 20 %.

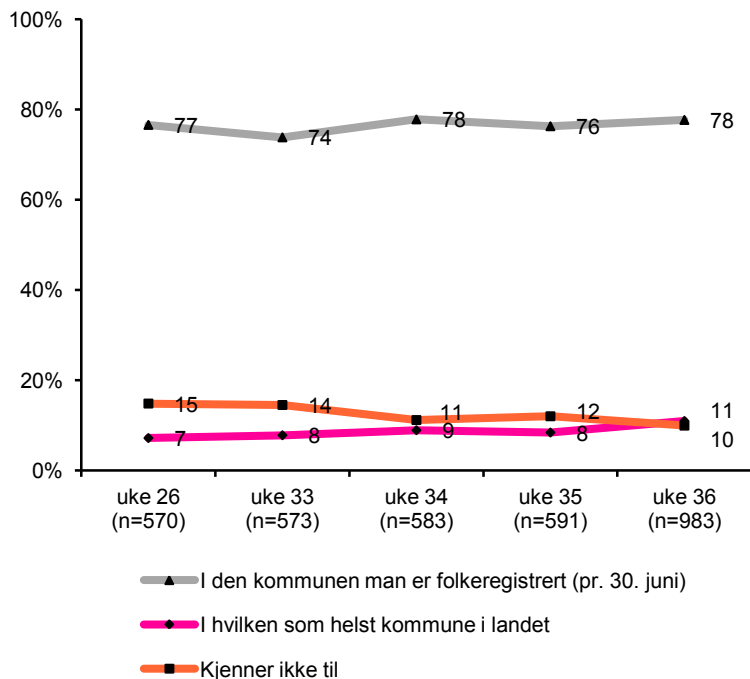
*Merk at utvalgene er små for denne gruppen i de ulike ukene. Feilmarginene blir dermed større, og variasjoner er sjelden signifikante. Tallene må tolkes som antydning til trender.

Alder 17-24 år, uke 26, 33, 34, 35 og 36

De fleste vet hvor de kan stemme på valgdagen

Nesten 8 av 10 vet hvor de kan stemme på valgdagen. Andelen er lavere enn ved Stortingsvalget i 2009, men omtrent lik som ved lokalvalget i 2007.

Kjenner du til i hvilken kommune du kan stemme på valgdagen?

Hele befolkningen, uke 26, 33, 34, 35 og 36

I uken før Stortingsvalget i 2009 svarte 84 prosent av respondentene at man på valgdagen må stemme i den kommunen man er folkeregistrert. Ved tilsvarende måling ved årets lokalvalg svarte 78 prosent det samme, noe som er tilnærmet likt tallet fra lokalvalget i 2007 (77 prosent).

Før sommerferien svarte 77 prosent at man må stemme i den kommunen man er folkeregistrert, noe som betyr at det ikke var noen læringsffekt frem til valget.

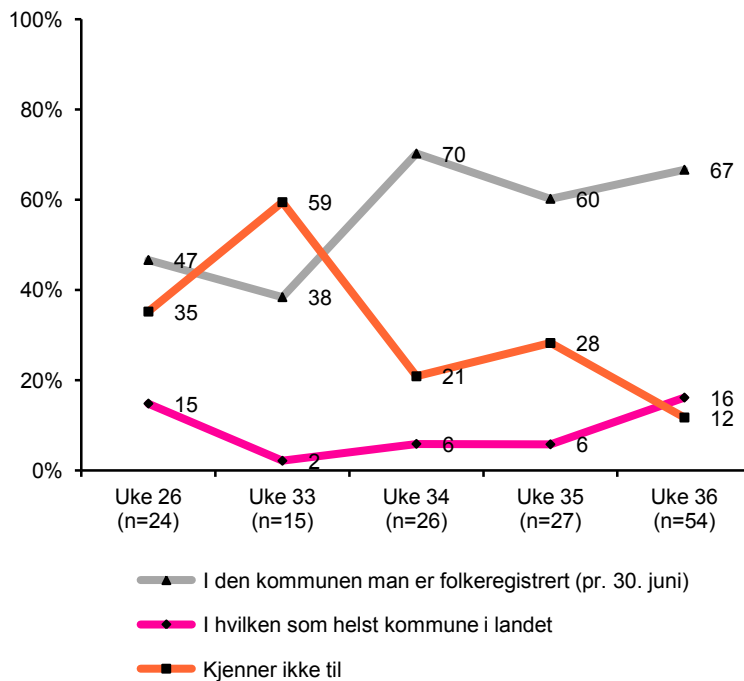
Andelen som svarte at de ikke visste hvor man kan stemme sank fra 15 prosent før sommerferien til 10 prosent uka før valget. Dette ble imidlertid veid opp av at andelen som svarte at man kan stemme i hvilken som helst kommune i landet, økte fra 7 til 11 prosent i samme periode.

Blant de med lavest utdanning svarte 69 prosent i uken før valget at man må stemme i den kommunen man er folkeregistrert. Blant de med høyest utdanning var denne andelen på 82 prosent.

Unge vet i mindre grad hvor de kan stemme på valgdagen

En lavere andel unge (17–24 år) vet hvor de kan stemme på valgdagen. Andelen øker imidlertid over tid, og i uken før valget er tallet tilnærmet likt som ved Stortingsvalget i 2009.*

Kjenner du til i hvilken kommune du kan stemme på valgdagen?

Før sommerferien visste 47 prosent av respondentene i aldersgruppen 17 til 24 år at de på valgdagen må stemme i den kommunen de er folkeregistrert. I uken før valget hadde andelen økt til 67 prosent. Dette er tilnærmet likt sluttmålingen før Stortingsvalget i 2009 (69 prosent).

I løpet av måleperioden sank andelen som svarte at de ikke vet hvor de kan stemme på valgdagen fra 35 til 12 prosent.

*Merk at utvalgene er små for denne gruppen i de ulike ukene. Feilmarginene blir dermed større, og variasjoner er sjelden signifikante. Tallene må tolkes som antydning til trender.

Alder 17-24 år, uke 26, 33, 34, 35 og 36

De fleste mener de vet nok om hvor og når de kan stemme

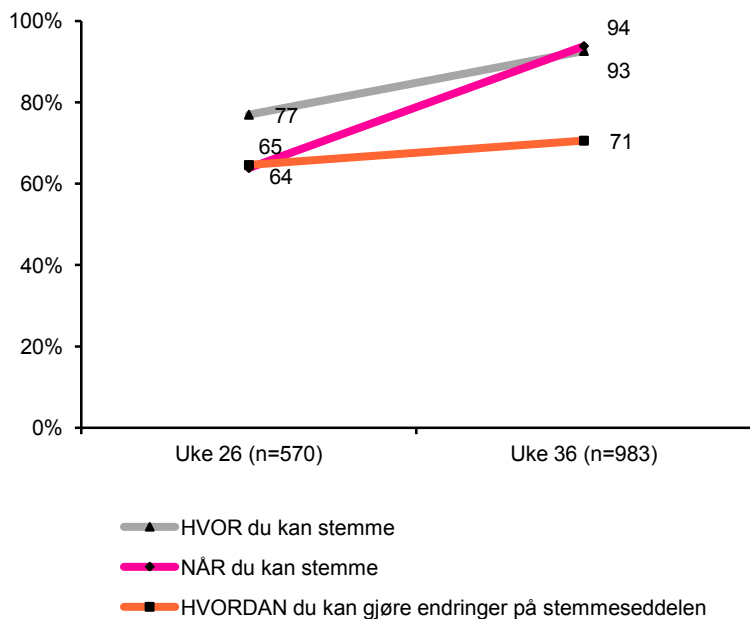
Mer enn 9 av 10 mener selv at de vet nok om hvor og når de kan stemme, men færre (7 av 10) mener de vet nok om hvordan de kan gjøre endringer på stemmeseddelen.

I forbindelse med årets valg, synes du at du vet nok om valget, det vil si om...

HVOR du kan stemme?

NÅR du kan stemme?

HVORDAN du kan gjøre endringer på stemmeseddelen?

Hele befolkningen, uke 26 og 36

I uken før valget mener 93 prosent at de vet nok om *hvor* de kan stemme, mens 94 prosent mener de vet nok om *når* de kan stemme. Det er en klar økning i selvrapportert kunnskap fra før sommerferien. Da oppga 77 prosent at de visste nok om *hvor* de kan stemme, mens 64 prosent oppga at de visste *når* de kan stemme. Disse tallene var omtrent like ved valgene i 2007 og 2009.

71 prosent mener de vet nok om *hvordan* man kan gjøre endringer på stemmeseddelen. Her er læringseffekten svakere, opp fra 65 prosent før sommerferien. Kunnskapen er imidlertid høyere nå enn den var under det forrige lokalvalget. I 2007 svarte 64 prosent i uken før valget at de visste nok om *hvordan* man gjør endringer, noe som er signifikant lavere enn ved årets valg.

Blant de med lavest utdanning svarer 82 prosent at de vet nok om *hvor* de kan stemme, mens 80 prosent svarer at de kan nok om *når* de kan stemme. Blant de med høyest utdanning er tilsvarende tall 96 og 98 prosent. Variasjonen er imidlertid enda større når det gjelder selvrapportert kunnskap om *hvordan* man kan gjøre endringer på stemmeseddelen. 49 prosent av de med lavest utdanning og 78 prosent av de med høyest utdanning mener de har nok kunnskap om dette.

De yngste vet i liten grad om retting på stemmesedler

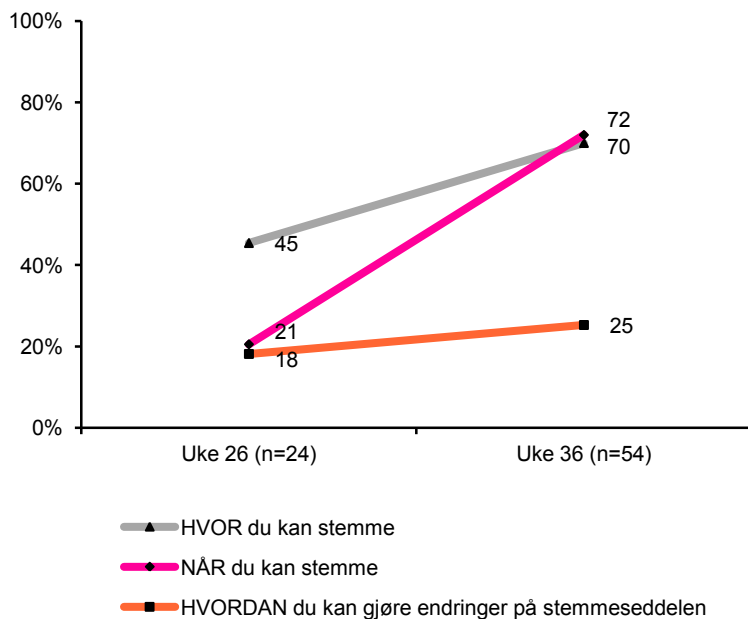
I den yngste aldersgruppen (17–24 år) oppgir bare 25 prosent at de vet *hvordan* man gjør endringer på stemmeseddelen. Om lag 7 av 10 i den yngste gruppen mener de vet nok om *hvor* og *når* de kan stemme.*

I forbindelse med årets valg, synes du at du vet nok om valget, det vil si om...

HVOR du kan stemme?

NÅR du kan stemme?

HVORDAN du kan gjøre endringer på stemmeseddelen?

I uken før valget svarer 72 prosent av de yngste velgerne at de vet nok om *når* de kan stemme, mens 70 prosent svarer at de vet nok om *hvor* de kan stemme. Læringseffektene over tid er enda klarere for denne aldersgruppen enn blant resten av befolkningen. Før sommerferien oppga 45 prosent at de visste nok om *hvor* de kan stemme, mens bare 21 prosent oppga at visste nok om *når* de kan stemme.

Langt færre svarer at de vet nok om *hvordan* man kan gjøre endringer på stemmeseddelen, og læringseffekten er også svakere. Før sommerferien svarte 18 prosent og i uken før valget 25 prosent at de visste nok om dette.

*Merk at utvalgene er små for denne gruppen i de ulike ukene. Feilmargineene blir dermed større, og variasjoner er sjelden signifikante. Tallene må tolkes som antydning til trender.

Alder 17-24 år, uke 26 og 36

Søk og mottak av informasjon

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011

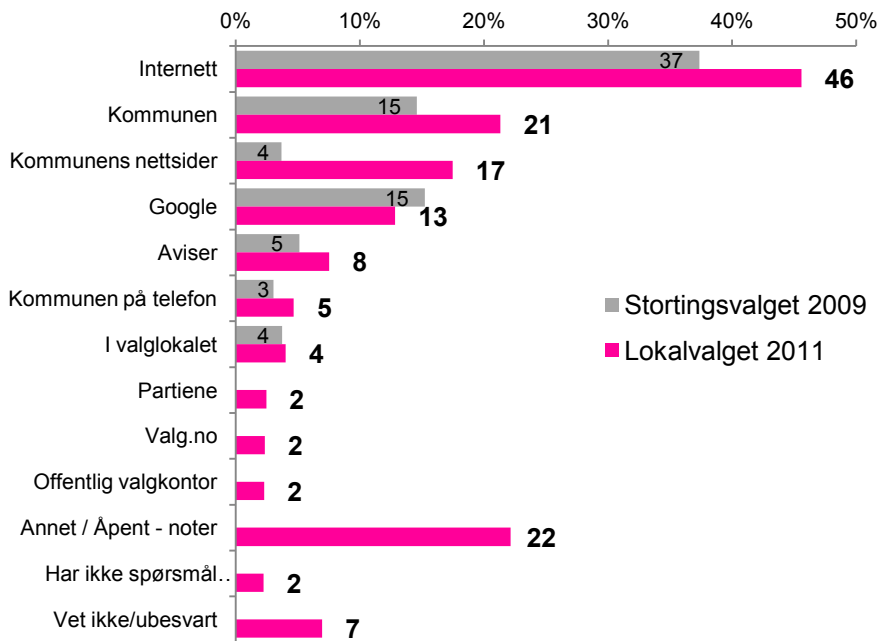
4

Internett er den viktigste kilden til informasjon

Ved behov for informasjon om valget vil de fleste søke på internett, men få benytter valg.no. Kommunen er også en viktig informasjonskilde ved lokalvalg.

Dersom du har spørsmål eller behov for mer informasjon om hvordan du kan stemme ved valget: hvor vil du søke slik informasjon?

I nullpunktundersøkelsen før sommerferien svarer 46 prosent at de vil bruke internett generelt (ingen spesifikk nettside) dersom de har spørsmål eller behov for mer informasjon om hvordan de kan stemme. Dette er en økning på 9 prosent sammenlignet med Stortingsvalget i 2009. Av mer spesifikke nettressurser svarer 17 prosent at de vil bruke kommunens nettsider, noe som ikke overraskende er en markant økning siden 2009 – da det ikke var kommunevalg. 13 prosent oppgir Google og 2 prosent oppgir valg.no.

21 prosent at de vil søke informasjon hos kommunen generelt, mens 5 prosent oppgir spesifikt kommunen på telefon. 8 prosent oppgir aviser som informasjonskilde, 4 prosent oppgir valglokalet, 2 prosent oppgir partiene eller offentlig valgkontor.

I sekkeposten «Annet /Åpent – noter» er alle kildene som ble oppgitt av mindre enn 2 prosent samlet, og her finner vi alt fra partistand på gaten, arbeidsplassen og opplysningen 1881, i tillegg til en lang rekke andre kilder.

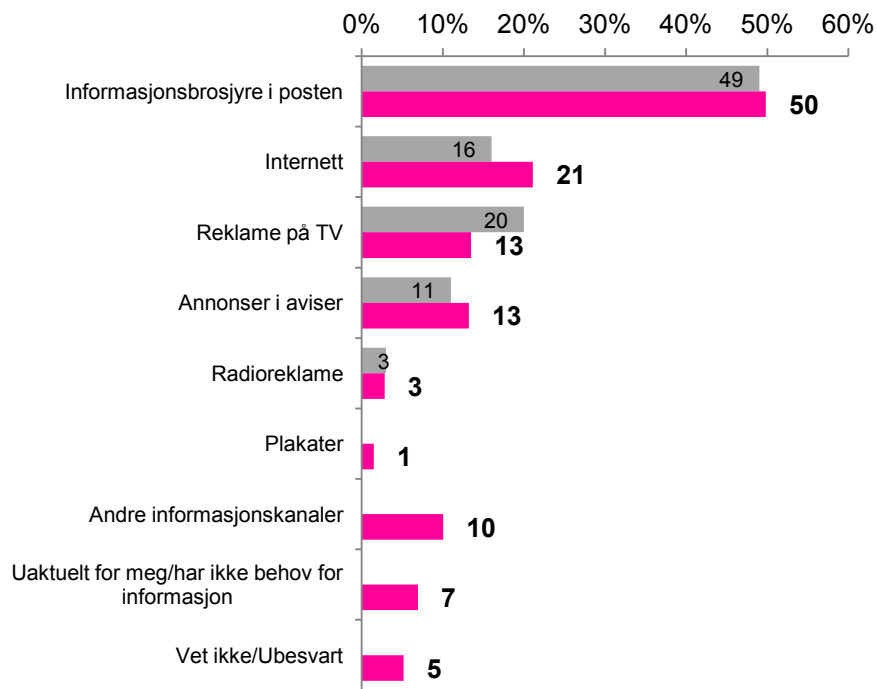
7 prosent har ikke tatt stilling til spørsmålet (vet ikke/ ubesvart) og 2 prosent har ikke spørsmål eller behov for mer informasjon.

Hele befolkningen, uke 26 (n=570). Utvalgte tall fra 2009.

Flertallet vil ha valginformasjon i posten

Halvparten av oss vil ha valginformasjon i posten. Dette er mer enn dobbelt så mange som oppgir internett som ønsket informasjonskanal.

Hvordan vil du helst motta informasjon om hvor og hvordan du kan stemme? (flere svar mulig)

Hele befolkningen, uke 36 (n=983). Utvalgte tall fra 2009

Når befolkningen blir spurt om hvordan de vil motta informasjon om hvor og hvordan de kan stemme, svarer halvparten at de vil ha informasjonsbrosjyre i posten. Denne andelen var lik ved Stortingsvalget i 2009.

Internett og TV-reklame har byttet plass siden 2009. Internett foretrekkes av 21 prosent, noe som er en økning på 5 prosent fra 2009. Reklame på TV foretrekkes av 13 prosent noe som er en nedgang på 7 prosent. Annonser i Aviser (13 prosent) og radioreklame (3 prosent) foretrekkes av om lag like mange nå som for to år siden.

Informasjonsbrosjyre foretrekkes i størst grad blant de eldste (54 prosent), og i noe mindre grad blant de yngste (40 prosent). Det foretrekkes også i større grad blant høyt utdannede (51 prosent) enn blant lavt utdannede (42 prosent).

Internett foretrekkes i størst grad blant de yngste (34 prosent), og i betydelig lavere grad blant de eldste (10 prosent). Det foretrekkes også i større grad blant høyt utdannede (24 prosent) enn blant lavt utdannede (14 prosent).

De yngste (18 prosent) foretrekker i større grad enn de eldste (12 prosent) informasjon som TV-reklame. De eldste (20 prosent) foretrekker i større grad enn de yngste (8 prosent) annonser i aviser).

Kampanjeelementer 2011

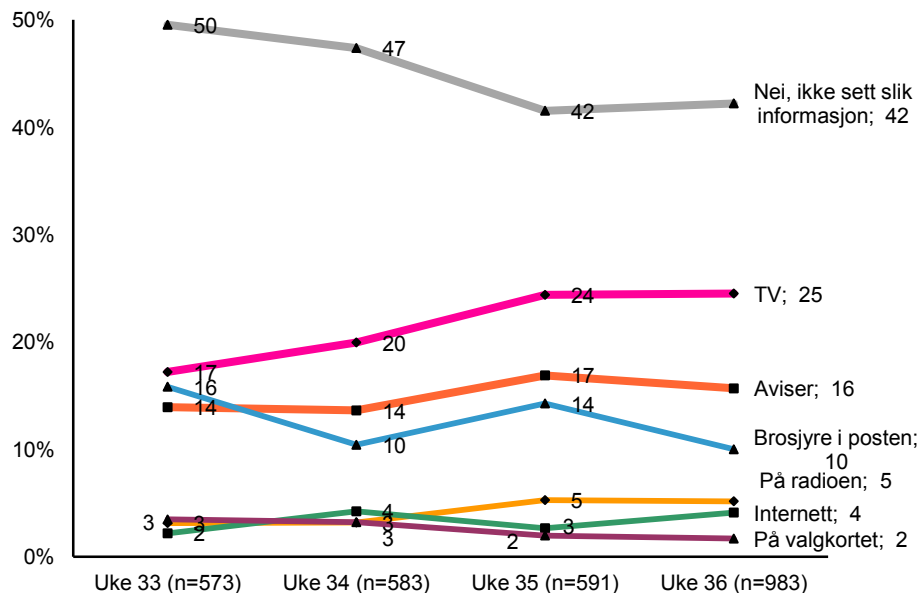
Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011

5

Mange har ikke oppfattet noen valgkampanje

Mer enn 4 av 10 har ikke oppfattet valgkampanjen til KRD, noe som er høyere enn i både 2009 (28 prosent) og 2007 (33 prosent).

I disse dager gjennomfører Kommunal- og regionaldepartementet en informasjonskampanje i ulike medier om hvor, når og hvordan du kan stemme ved valget. Kan du med sikkerhet si at du har sett eller hørt slik informasjon? I tilfelle hvor?

Hele befolkningen, uke 33, 34, 35 og 36

I uken før valget oppgir 42 prosent at de ikke har oppfattet informasjonskampanjen til KRD om hvor, når og hvordan man kan stemme ved valget. Dette er betydelig høyere enn i både 2009 (28 prosent) og 2007 (33 prosent). Sammenlignet med de to foregående valgene synker også andelen som ikke har oppfattet informasjonskampanjen mindre over tid.

Blant de som har oppfattet informasjonskampanjen oppgir de fleste (25 prosent) at de har sett den på TV. Dette er imidlertid betydelig lavere enn ved de to foregående valgene, og nettopp denne nedgangen forklarer i all hovedsak den generelle nedgangen.

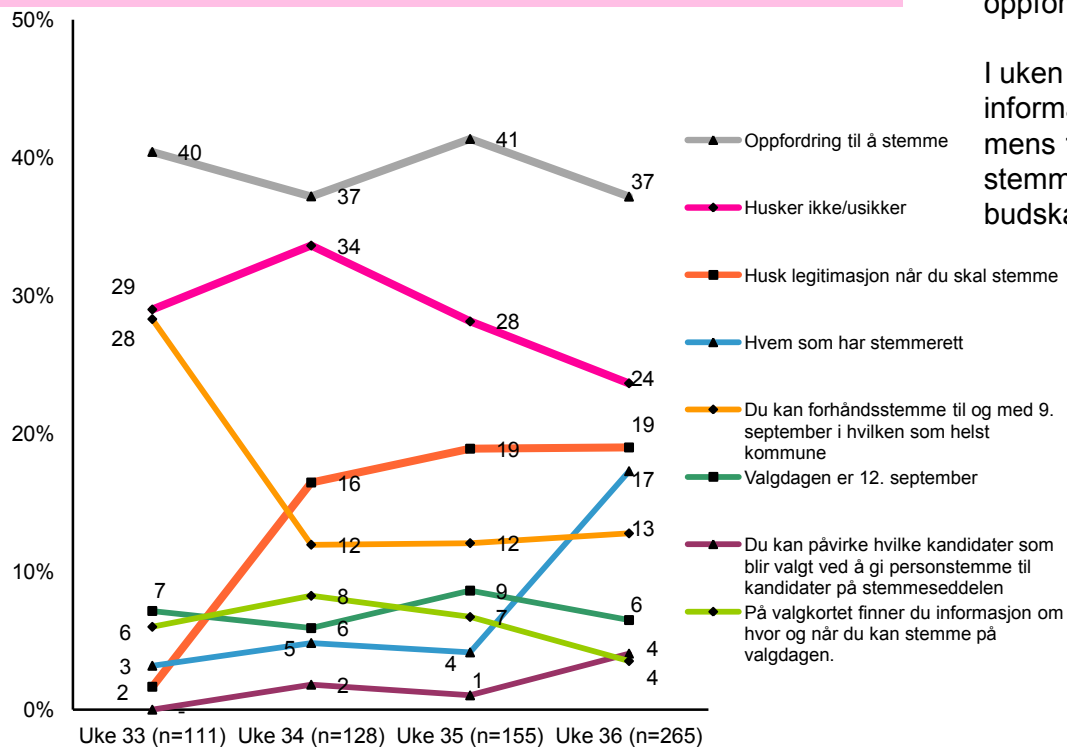
Når det gjelder andre medier likner tallene i større grad på de to foregående valgene. 16 prosent har sett slik informasjon i aviser, 10 prosent har sett informasjonsbrosjyren som kom i posten, 5 prosent har hørt informasjon i radio, 4 prosent har sett informasjon på internett og 2 prosent har sett informasjon på valgkortet.

Den yngste aldersgruppen skiller seg ikke særlig ut fra befolkningen for øvrig (42 prosent oppgir å ikke ha oppfattet informasjonskampanjen). De har imidlertid i mindre grad oppfattet informasjon i aviser (1 prosent) og på TV (18 prosent), og i noe større grad oppfattet informasjon på internett (7 prosent). De yngste oppgir også i klart større grad sekkeposten «annet» (16 prosent) når de besvarer dette spørsmålet.

Hvilket budskap har befolkningen oppfattet?

Den største andelen av befolkningen har oppfattet budskapet om oppfordring til å stemme. En del har også oppfattet budskapet om å huske legitimasjon og om hvem som har stemmerett.

Du sa du hadde sett/hørt informasjonsinnslag om valget på TV, kino, radio eller Internett. Hva fortalte denne informasjonen deg, dvs. hva var poenget eller budskapet?

Hele befolkningen, uke 33, 34, 35 og 36

Omtrent 4 av 10 svarte ved hver måling (uke 33–36) at de hadde sett eller hørt informasjon med oppfordring til å stemme. Her kan det være verdt å merke seg at det i lys av 22. juli var mange som oppfordret folk til å bruke stemmeretten.

I uken før valget svarte 19 prosent at de hadde oppfattet informasjon om å huske legitimasjon når man skal stemme, mens 17 prosent hadde oppfattet informasjon om hvem som har stemmerett. En økende andel oppga å ha oppfattet disse to budskapene utover i måleperioden.

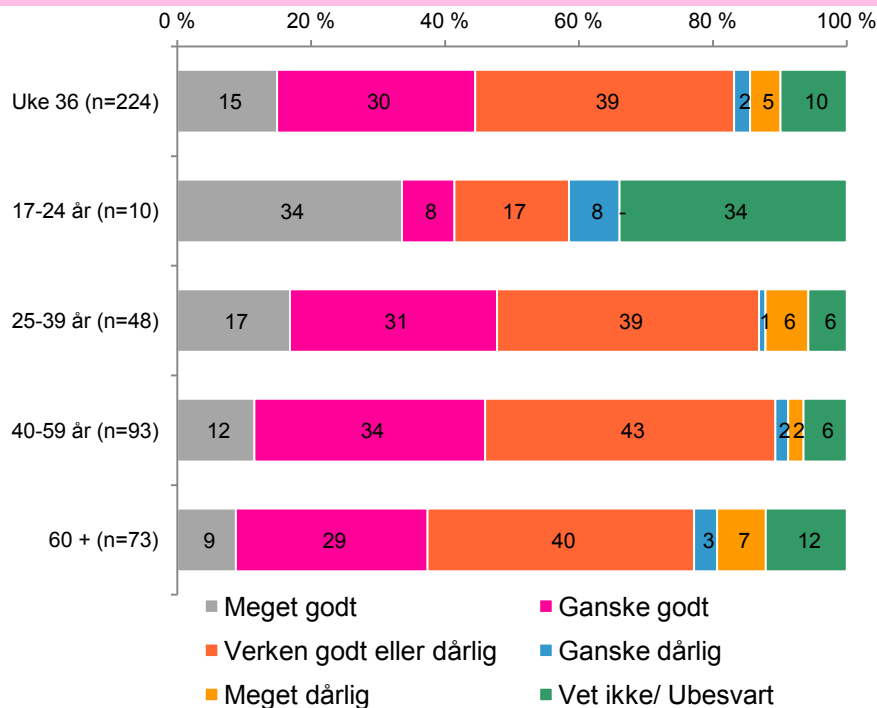
I uke 33 svarte 28 prosent at de hadde sett eller hørt informasjon om når og hvor man kan forhåndsstemme, mens 13 prosent oppga dette i uken før valget.

Oppfattelsen av annen informasjon varierte ikke særlig i løpet av måleperioden. 6 prosent svarte at de hadde sett eller hørt informasjon om når valgdagen er, mens like mange (4 prosent) hadde oppfattet informasjon om henholdsvis retting på stemmesedler og informasjon på valgkortet.

TV og kinoinnslagene får karakteren godkjent

Svært få misliker valginformasjon på TV og Kino, men fire av ti oppgir alternativet «verken eller». Det var flere positive vurderinger ved Stortingsvalget i 2009.

Du sa du hadde sett informasjonsinnslag om valget på TV eller kino. Likte du de...

45 prosent av befolkningen svarer at de likte informasjonsinnslag om valget på TV eller kino ganske godt eller meget godt, mens bare 7 prosent svarte ganske eller meget dårlig. 39 prosent svarte imidlertid verken eller på dette spørsmålet.

I 2007 svarte omtrent like mange at de likte informasjonsinnslaget, mens 46 prosent svarte verken eller. I 2009 svarte 63 prosent at de likte informasjonsinnslaget ganske eller meget godt, mens 27 prosent svarte verken eller.

Den yngste aldersgruppen oppgir i størst grad at de likte informasjonsinnslaget meget godt (34 prosent). Men merk at utvalget her er svært lite, og at feilmarginene er dertil betydelige.

De mellom 25 og 39 år svarte i størst grad at likte innslagene ganske eller meget godt (48 prosent), mens de mellom 40 og 59 år i størst grad svarte verken eller.

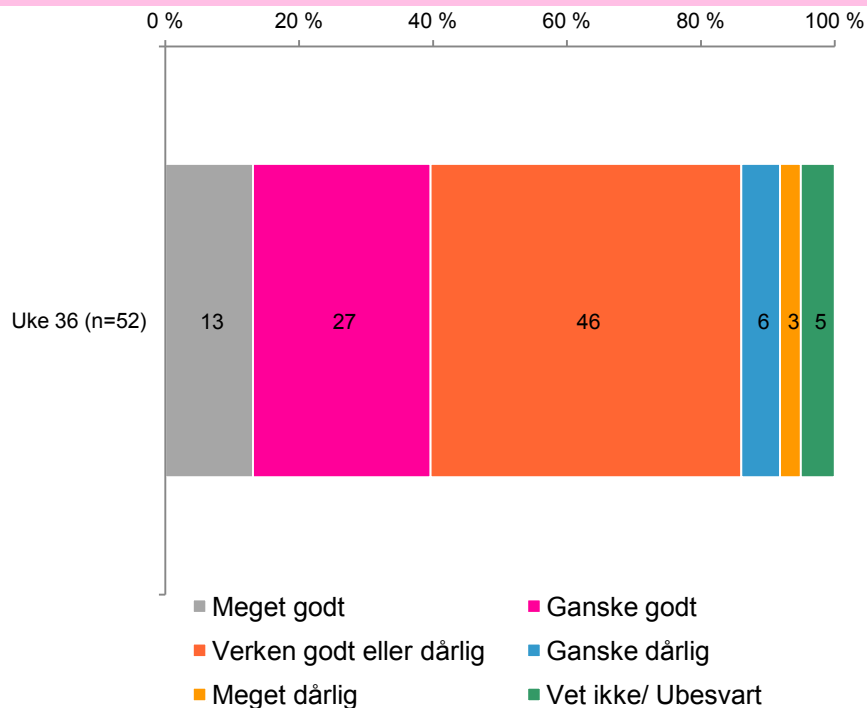
TV/kinoinnslagene var minst populære i den eldste aldersgruppen (60+). Her svarer 38 prosent at de likte informasjonsinnslaget ganske eller meget godt, mens 10 prosent svarte at de likte det ganske eller meget dårlig.

Har sett innslag på TV/ kino, nedbrutt på alder, uke 36

Radioinnslaget får også karakteren godkjent

De fleste som har hørt et informasjonsinnslag på radio svarer at de liker det «verken eller». Mange svarer også at de likte det.*

Du sa du hadde hørt informasjonsinnslag om valget på radio. Likte du de...

Blant de 52 personene som har hørt et informasjonsinnslag på radio svarer 46 prosent verken eller på spørsmål om de likte det. 40 prosent svarer at de likte de ganske eller meget godt, mens 10 prosent svarer at de likte det ganske eller meget dårlig.

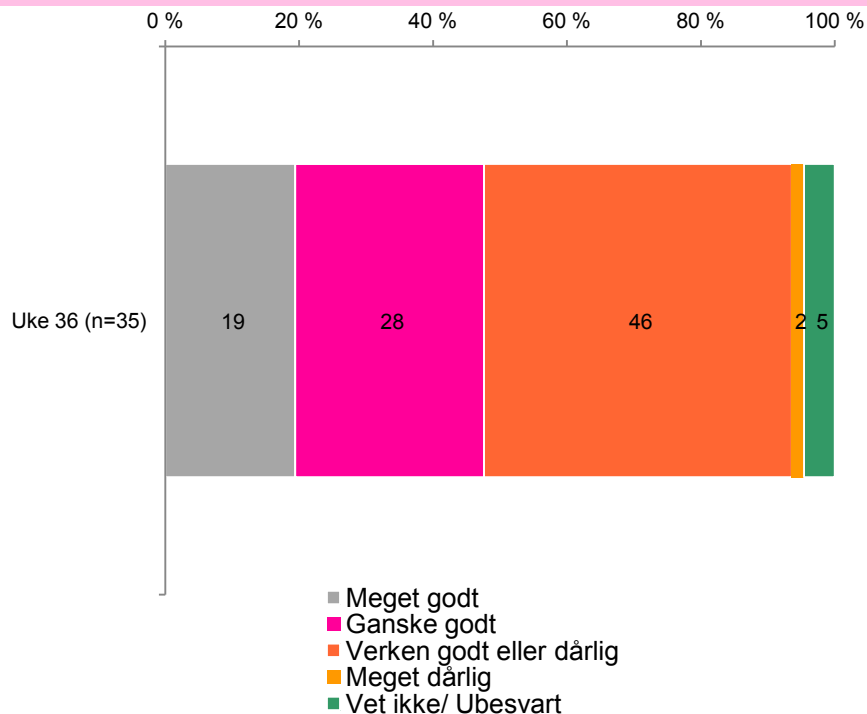
*Merk at få personer oppgir å ha hørt et informasjonsinnslag på radio, og at disse tallene derfor er heftet med betydelige feilmarginer.

Har hørt innslag på radio, uke 36

Og internettinnslaget likeså...

Omtrent like mange av de som har sett informasjonsinnslag på internett svarer at de likte det eller at de likte det verken eller.* Svært få svarer at de ikke likte det.

Du sa du hadde sett informasjonsinnslag om valget på Internett. Likte du de...

Av de 35 personene som svarer at de har sett informasjonsinnslag om valget på internett svarer 47 prosent at de likte det ganske eller meget godt, mens 46 prosent svarer verken eller. Bare 2 prosent svarer at de likte det dårlig.

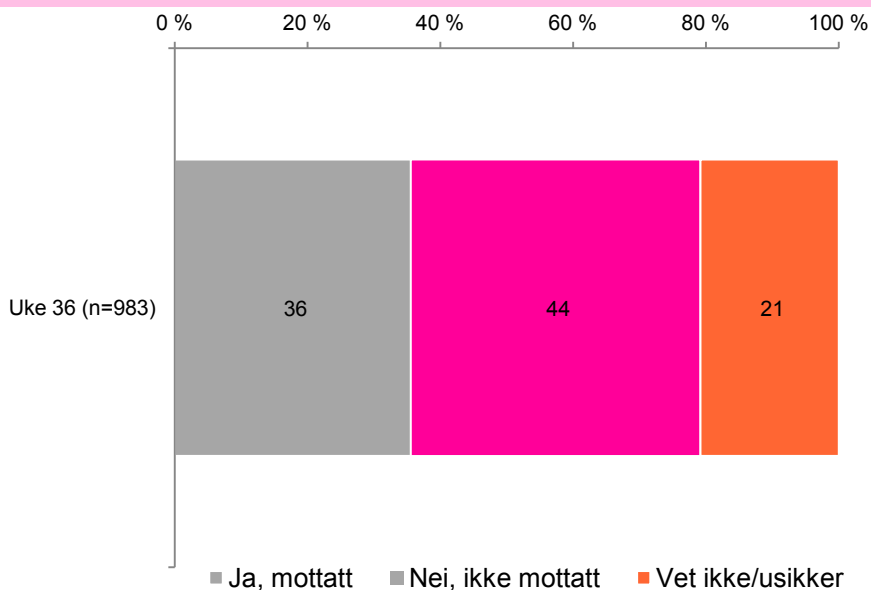
*Merk at få personer oppgir å ha sett et informasjonsinnslag på internett, og at disse tallene derfor er heftet med betydelige feilmarginer.

Har sett innslag på internett, uke 36

En av tre kan huske å ha mottatt informasjonsbrosjyren

En av tre kan huske å ha mottatt informasjonsbrosjyre fra KRD om valget, men nesten halvparten mener de ikke har mottatt dette.

Kan du huske om din husstand har mottatt en informasjonsbrosjyre fra KRD om valget i løpet av den siste tiden?

I uken før valget oppgir 36 prosent at de kan huske at deres husstand har mottatt en informasjonsbrosjyre fra KRD om valget i posten. 44 prosent svarer at de ikke har mottatt en slik brosjyre, mens 21 prosent svarer vet ikke/usikker.

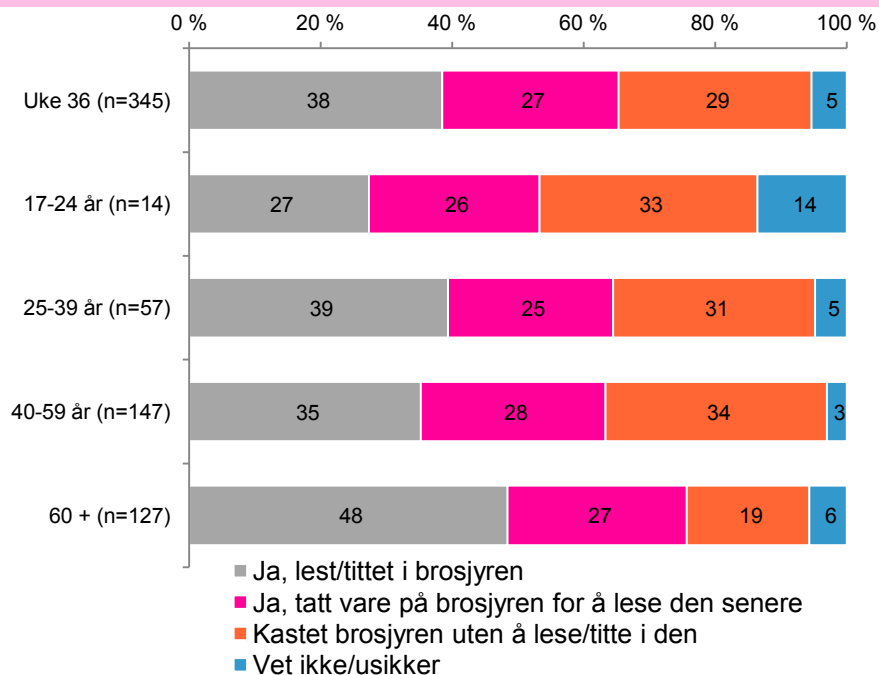
Svarfordelingen var tilnærmet lik ved Stortingsvalget i 2009. ved kommunevalget i 2007 oppga 64 prosent at de hadde sett en informasjonsbrosjyre om valget, men i den undersøkelsen ble ikke KRD presisert i spørsmålsformuleringen.

Hele befolkningen, uke 36

To av tre leser eller tar vare på brosjyren

To tredjedeler av de som har mottatt informasjonsbrosjyren har lest eller tatt vare på den for å lese den senere. En tredjedel har kasta brosjyren uten å titte i den, eller de vet ikke/husker ikke.

Når det gjelder denne informasjonsbrosjyren: Har du lest eller tittet i brosjyren, tatt vare på brosjyren for å lese den senere, eller kastet brosjyren uten å lese/titte i den?

Av de som oppgir å ha mottatt informasjonsbrosjyre fra KRD svarer 38 prosent at de har lest/tittet i, mens 27 prosent svarer at de har tatt vare på brosjyren for å lese i den senere. 29 prosent svarer at de har kastet brosjyren uten å lese/titte i den, mens 5 prosent ikke husker hva de gjorde med den. Svarfordelingen var relativt lik i 2009 og 2007, men i undersøkelsen i 2007 oppga en noe større andel (44 prosent) at de allerede hadde lest i den (men da uten KRD spesifisert i spørsmålet om hvorvidt de hadde fått brosjyren i posten).

Omtrent like mange (25–28 prosent) i de ulike aldersgruppene oppgir at de har tatt vare på brosjyren for å lese i den senere. I den yngste aldersgruppen er andelen som allerede har lest/tittet i brosjyren lavest (27 prosent), mens andelen er størst i den eldste aldersgruppen (48 prosent). Tilsvarende har færrest (19 prosent) i den eldste aldersgruppen kastet brosjyren uten å lese/titte i den.

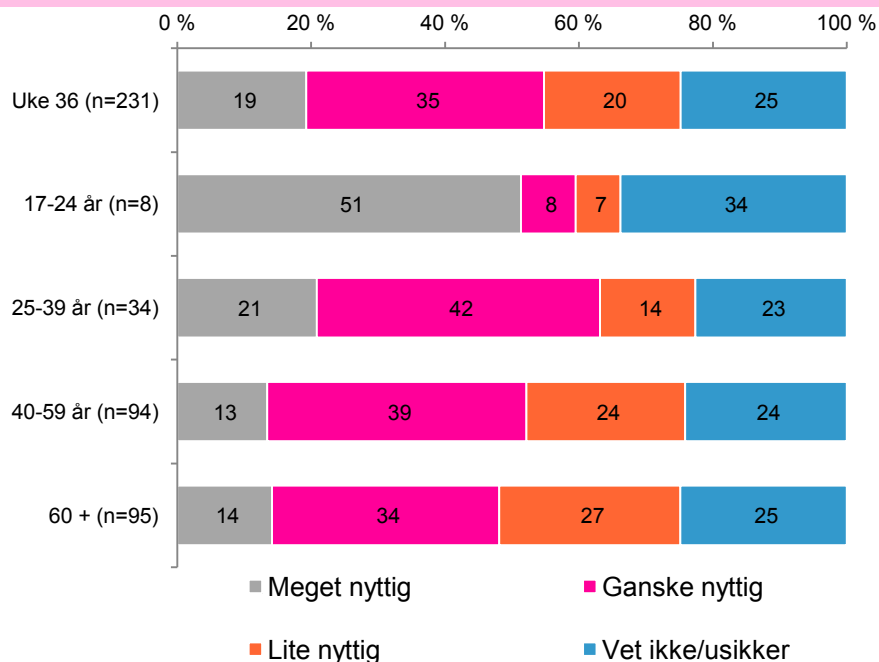
Merk at utvalgene i de to yngste aldersgruppene (17–24 og 25–39) er små, og at resultatene for disse gruppene derfor er heftet med større usikkerhet enn for de to eldste aldersgruppene (40–59 og 60+).

De som har mottatt brosjyren, nedbrutt på alder uke 36

Informasjonsbrosjyren oppfattes som nyttig

Over halvparten av de som har mottatt informasjonsbrosjyren oppfatter den som nyttig, noe som er en forbedring sammenlignet med brosjyren som ble sendt ut før Stortingsvalget i 2009.

Hvor nyttig synes du denne informasjonen var for deg som velger, var informasjonen meget nyttig, ganske nyttig eller lite nyttig?

Av de som oppgir å ha mottatt informasjonsbrosjyren fra KRD om valget svarer 19 prosent at de oppfatter den som meget nyttig. 35 prosent svarer at de oppfatter den som ganske nyttig, mens 20 synes den er lite nyttig.

Tilsvarende brosjyre i 2009 ble av 8 prosent oppfattet å være meget nyttig, av 33 prosent å være ganske nyttig og av 44 prosent å være lite nyttig. Brosjyren i 2007 ble også oppfattet av flere å være lite nyttig (men da uten KRD spesifisert i spørsmålet om hvorvidt de hadde fått brosjyren i posten).

Informasjonsbrosjyren oppfattes å være mest nyttig i de to yngste aldersgruppene (17–39), mens de eldste i størst grad oppfatter brosjyren som lite nyttig (27 prosent).

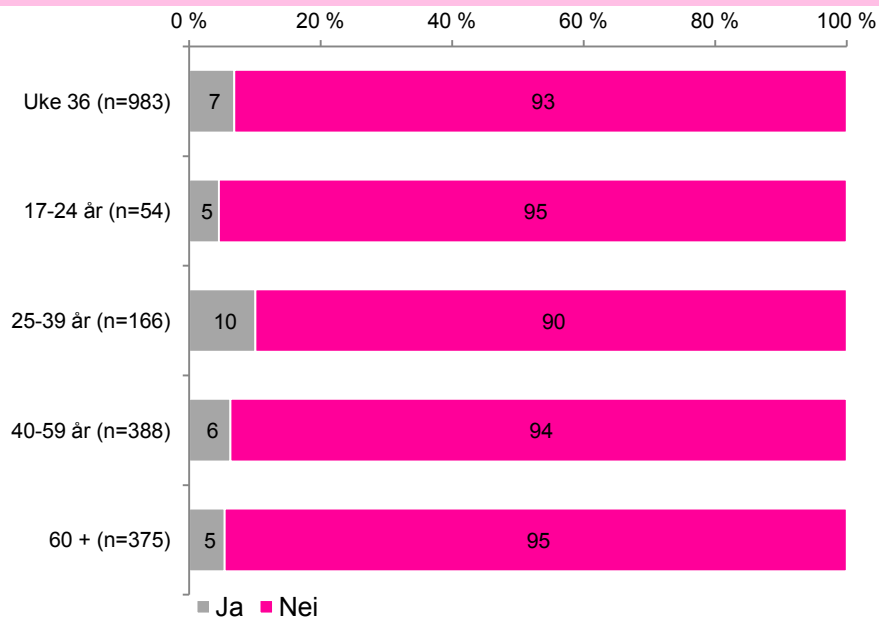
Merk at utvalgene i de to yngste aldersgruppene (17–24 og 25–39) er små, og at resultatene for disse gruppene derfor er heftet med større usikkerhet enn for de to eldste aldersgruppene (40–59 og 60+).

De som har mottatt brosjyren, uke 36

Få bruker valg.no for å orientere seg om stemmegiving

Få bruker valg.no for å orientere seg om stemmegiving, men det er en svak økning siden Stortingsvalget i 2009.

Har du benyttet www.valg.no for å orientere deg om hvordan du kan avgi stemme ved valget?

7 prosent av befolkningen svarer at de har benyttet www.valg.no for å orientere seg om hvordan man kan avgi stemme ved valget. Dette er en økning fra 2 prosent i 2007 og 4 prosent i 2009. Økningen på 3 prosent fra 2009 er innenfor feilmarginen og dermed signifikant på 95 prosentnivå.

Det er i aldersgruppen 25–39 bruken av www.valg.no er størst (10 prosent).

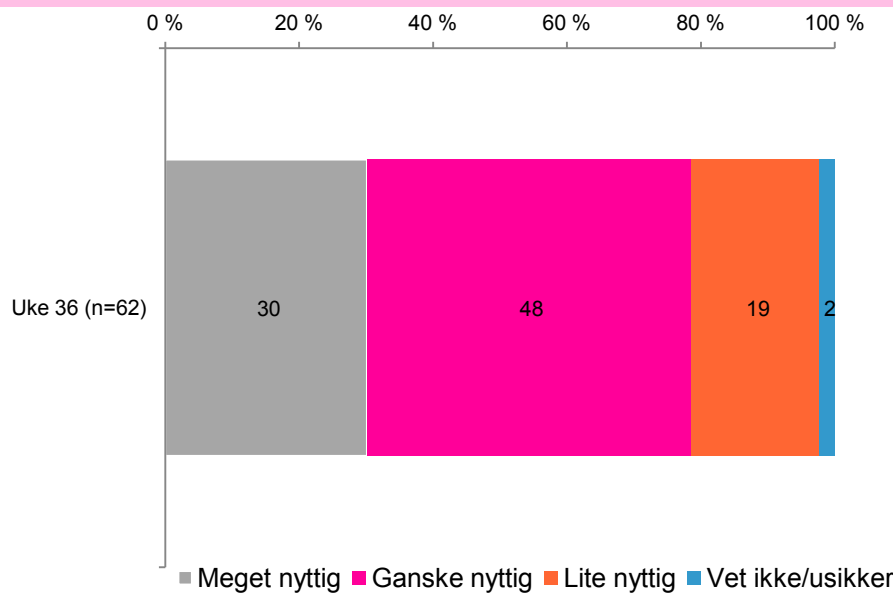
Men merk at utvalgsstørrelsen for de to yngste aldersgruppene (17–24 og 25–39) er små, og at resultatene for disse gruppene derfor er heftet med større usikkerhet enn for de to eldste aldersgruppene (40–59 og 60+).

Hele befolkningen, nedbrutt på alder, uke 36

Valg.no oppfattes som nyttig

De som har benyttet valg.no oppfatter tjenesten stort sett som nyttig.*

Hvor nyttig synes du informasjonen på www.valg.no var for deg som velger, var den meget nyttig, ganske nyttig eller lite nyttig?

Av de som har benyttet www.valg.no svarer 30 prosent at de synes tjenesten er meget nyttig. 48 prosent synes tjenesten er ganske nyttig, mens 19 prosent synes den er lite nyttig.

I 2007 svarte 24 prosent at de syntes tjenesten var meget nyttig, 40 prosent svarte ganske nyttig, mens 24 prosent svarte lite nyttig. Før Stortingsvalget i 2009 svarte 44 prosent at de syntes tjenesten var meget nyttig, 43 prosent svarte ganske nyttig, mens 13 prosent svarte lite nyttig.

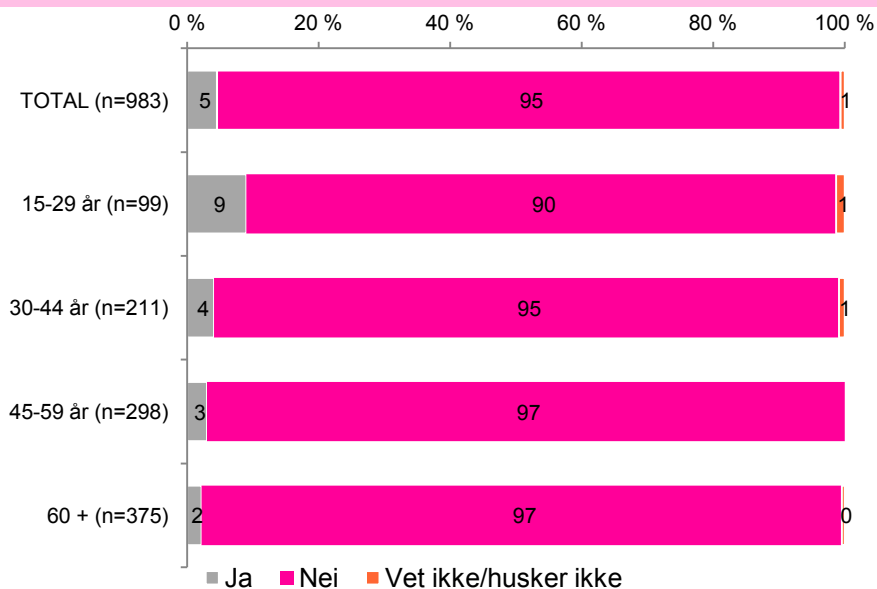
*Merk at utvalget er lite (n=62), og at feilmarginene derfor er betydelige. Dette betyr også at variasjonen mellom 2009 og 2011 ikke er signifikant.

Hele befolkningen, uke 36

Sosiale medier brukes i liten grad

Svært få benytter sosiale medier for å orientere seg om valget.

Har du benyttet sosiale medier som Facebook, YouTube, Twitter eller lignende for å orientere deg om hvordan du kan avgi stemme ved valget?

I uken før valget svarte bare 5 prosent at de hadde benyttet sosiale medier som Facebook, YouTube, Twitter eller lignende for å orientere seg om hvordan de kan avgi stemme ved valget. Dette er en svak økning fra 2009, da 3 prosent oppga at de brukte sosiale medier til dette formålet. Økningen er imidlertid ikke signifikant.

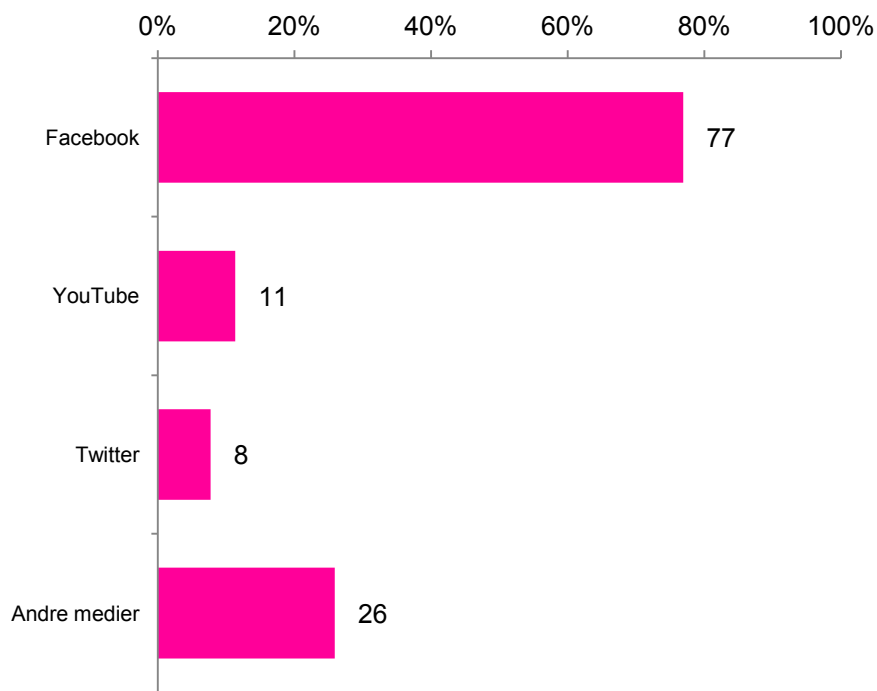
Sosiale medier har i størst grad blitt benyttet blant de yngste velgerne (9 prosent), og i minst grad blant de eldste velgerne (2 prosent). Utvalget i den yngste aldersgruppen er imidlertid lavt, så denne variasjonen er ikke signifikant på 95 prosentnivå.

Hele befolkningen, nedbrutt på alder, uke 36

Facebook er den viktigste kilden til informasjon

Blant de som har benyttet sosiale medier for å innhente informasjon om valget er det Facebook som dominerer.*

Hvilke sosiale medier?

Av de som svarer at de har brukt sosiale medier for å orientere seg om hvordan de kan stemme ved valget svarer 77 prosent at de har brukt Facebook. 11 prosent svarer YouTube, 8 prosent svarer Twitter, mens 26 prosent svarer Andre medier.

Fordelingen var relativt lik ved Stortingsvalget i 2009. Det er likevel en antydning til at Facebook brukes i større grad, mens YouTube og Twitter brukes i mindre grad.

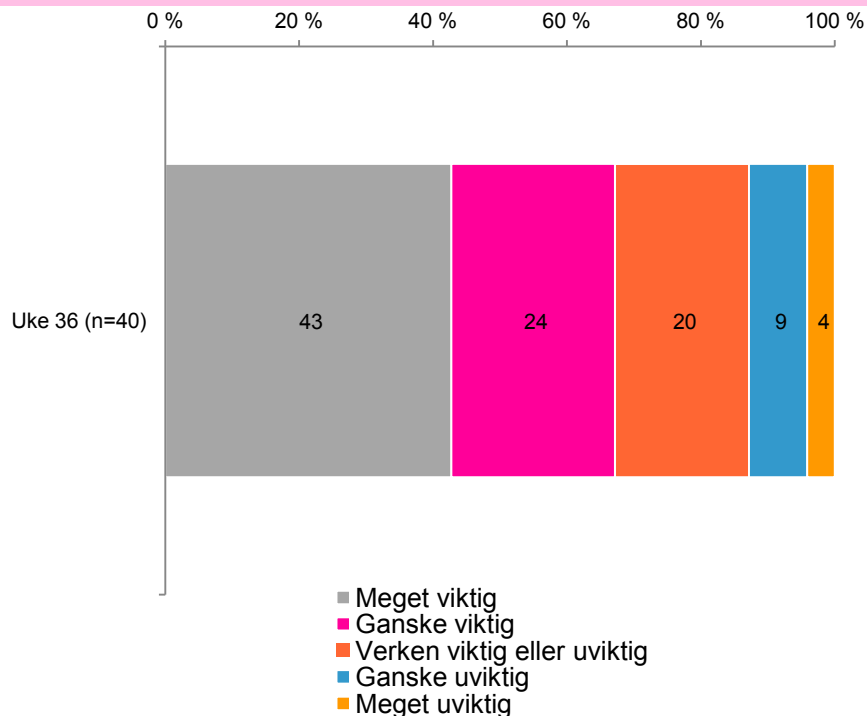
* Merk at få personer oppgir å ha brukt sosiale medier for å tilegne seg informasjon om valget, og at disse tallene derfor er heftet med betydelige feilmarginer.

Har benyttet sosiale medier, uke 36 (n=40)

Valginformasjon på sosiale medier er viktig

Blant de som har benyttet sosiale medier for å orientere seg om valget mener flertallet at dette er en viktig kilde.*

Hvor viktig er det for deg at informasjon om valget er tilgjengelig på sosiale medier?

Blant de som har benyttet sosiale medier for å orientere seg om hvordan de kan stemme svarer 43 prosent at det er meget viktig og 24 prosent at det er ganske viktig for dem at informasjonen er tilgjengelig på sosiale medier. 20 prosent svarer at det er verken viktig eller uviktig, mens henholdsvis 9 og 4 prosent svarer at det er ganske eller meget uviktig.

Sammenlignet med Stortingsvalget i 2009 svarer noen flere i 2011 at sosiale medier er viktig, og noen færre svarer at det er uviktig.

* Merk at få personer oppgir å ha brukt sosiale medier for å tilegne seg informasjon om valget, og at disse tallene derfor er heftet med betydelige feilmarginer.

Har benyttet sosiale medier, uke 36